

Een samenwerking tussen twee gepassioneerde verzamelaars...

Zo vanaf februari 1985 toen ik in aanraking kwam met de fascinerende wereld van het computerschaken, begon ik gelijk alle literatuur rondom dit thema te verzamelen. Er was geen bibliotheek, antiquariaat of boekenmarkt meer veilig. Ook in het buitenland niet. Begin 2000 leerde ik Karsten Bauermeister kennen. Ook hij heeft een enorme collectie computerschaakliteratuur. Zoals ik kan bevestigen, is het een van de grootste verzamelingen in de wereld. Het is eigenlijk overbodig te zeggen dat wij onze bestanden toen grotendeels uitgewisseld hebben. Tientallen ordners met computerschaakliteratuur sieren nu mijn werkkamer. Het is nog altijd heerlijk om daarin te grasduinen en telkens weer nieuwe feiten en anekdotes te ontdekken. Onnodig te zeggen dat ik al die kennis niet alleen voor mijzelf wil houden, want niets is zo mooi om ook anderen daarin te laten delen. Ik liep al jaren met de gedachten om alle schakende computers in kaart te brengen, maar misschien was dit wel de aanleiding om met mijn databank voor microschaakcomputers te beginnen? Althans, in april 2001 was het zover dat ik deze kleine rekenmonstertjes chronologisch begon te beschrijven. Waarom begon ik toen eigenlijk met een dergelijke databank? Om de eenvoudige reden dat ik graag een compleet overzicht wilde hebben met de belangrijkste gegevens bij elkaar. Want waar vind je nou de programmeursnaam van Applied Concepts Prodigy of Chess King Philidor? En hoe groot is het openingsboek van Mephisto I en wie heeft het geschreven? Zijn er misschien verschillende versies van Mephisto III, en wanneer verscheen Boris in het houten kistje? Allemaal vragen die misschien wel ergens terug te vinden zijn, maar waar stond dat beschreven? Het zou fantastisch zijn als al deze gegevens in één databank stonden. De belangrijkste vraag voor mij was de exacte verschijningsdatum. Aan de hand van deze cruciale vraag, wilde ik mijn databank vullen met overige data.

En dat niet alleen voor de commerciële standaard seriemodellen, maar ook de verbeterde en gewijzigde (opgevoerde) versies, de prototypes, fabrieksmachines (WK-uitvoeringen), experimentele exemplaren, zelfbouw en overige curiositeiten. Na een eerste run waarbij ik mijn literatuur grondig bestudeerd had, noemde ik mijn databank dan ook al gauw liefkozend **‘on the origin of species and their differentiation’**.

Dat er belangstelling voor mijn arbeid was bleek wel in 2004 toen ik in Kaufbeuren deelnam aan het jaarlijkse D.A.CH.-toernooi. Een van de deelnemers wilde ter plekke mijn ordner kopiëren, maar dat vond ik helaas te ver gaan. Ik had er inmiddels honderden uren arbeid aan besteed, en om dat nou zomaar weg te geven? Medeorganisator Kurt Kispert bekeek mijn ordner en stak zijn lof niet onder stoelen of banken. Ik bood hem aan dat als ik klaar was met mijn werk, dat hij het mocht publiceren op zijn website. Maar ja, wanneer ben je klaar? In oktober 2007 gaf ik aan dat het wellicht verstandig was om het ergens anders te publiceren. Ik begreep inmiddels dat het voor mij belangrijk was dat een Nederlandse website efficiënter voor mijn databank zou zijn. Kurt begreep dat ook en had er verder geen problemen mee. Ruud Martin's website - Phoenix Chess Systems - kwam in beeld, en in januari 2008 verschenen er daadwerkelijk de eerste items. Het converteren van mijn artikelen bleek een te zware belasting voor Ruud, en gezamenlijk kwamen wij tot de conclusie dat het beter was om mijn databank elders onder te brengen. Een belangrijk uitgangspunt was, om de databank 'op een Nederlandse website' te blijven plaatsen. Nederland heeft nu eenmaal van oudsher een naam op computerschaakgebied, en het zou zonde zijn om al deze kennis naar het buitenland te transporteren.

Vanuit dit standpunt gezien was een keuze voor Luuk Hofman niet moeilijk meer. Luuk was al vanaf eind 2007 bezig om een eigen website te bouwen. Ik ken hem al jaren, en weet als geen ander dat wat Luuk aanpakt in goud verandert!

Ik heb er dan ook alle vertrouwen in dat mijn databank in goede handen is. Laten we er samen iets moois van maken Luuk. Ik zit voorlopig nog boordevol ideeën...

Wie is Luuk Hofman ...

Graag wil ik van de gelegenheid gebruik maken om hem eens wat nader voor te stellen. Luuk is een zeer aangenaam en bescheiden persoon, en derhalve blijft hij het liefste wat in de luwte van het computerschaakwereldje. Maar stille waters hebben vaak diepe gronden! Zijn eerste schaakcomputer kocht hij al in 1978. De meesten onder ons weten het niet, maar Luuk is al vanaf de oprichting (in 1981) lid van de CSVN. In de jaren '80 was Luuk kind aan huis bij Foto Witteman. Foto Witteman was jarenlang gevestigd op de hoek van de Gerrit van der Veenstraat en de Beethovenstraat te Amsterdam. Als men de oude uitgaven van Computerschaak erop naslaat, komt men vele advertenties van Foto Witteman 'speciaalzaak in schaakcomputers' tegen. Ook de eerste ratinglijsten in dit tijdschrift zijn van P.C. Witteman. De eigenaar Piet Witteman verkocht niet alleen fotocamera's maar (later) ook schaakcomputers. Luuk hielp vaak mee in de winkel en verrichtte daar vele hand en spandiensten. Ook ging hij met Piet mee naar de importeurs Wegam Trading in Amstelveen en Electronics Nederland in Amsterdam, om inkopen te doen. Tussen 1985 en 1990 stonden er in de etalage van zijn zaak meer schaakcomputers dan fotocamera's! Op een gegeven moment werden er zelfs uitsluitend schaakcomputers verkocht. Luuk, die vooral via Piet een aardige verzameling schaakcomputers had opgebouwd, was er altijd wel te vinden. De in 2002 overleden computerexpert Jan Louwman heeft hem ook meerdere keren in zijn zaak bezocht. Aan het begin van de jaren negentig stortte de schaakcomputermarkt in en besloot Piet er maar mee te stoppen. Per 1 januari 1992 werd Foto Witteman definitief gesloten. Misschien was dit wel het moment voor Luuk om zijn hobby op een laag pitje te zetten? Jaren en jaren was het stil rondom Luuk's grote hobby, totdat ik in 2005 een e-mail van hem kreeg. Hij had nog een oude maar originele videocassette van SciSys uit 1986. Als ik belangstelling had, mocht ik de bandopname zo van hem hebben. Ik dacht, wie is die Luuk Hofman? Ik had weleens van hem gehoord of gelezen, maar kon het niet meteen plaatsen. Ik kon het niet loslaten en ging zoeken in de oude uitgaven van Computerschaak en warempel, in Computerschaak nr. 4 van augustus 1987 vond ik een ingezonden stuk van zijn hand in de rubriek 'Lezers aan het woord'. Na het lezen van dit ene artikel was het voor mij duidelijk. Er is hier iets tegenstrijdigs! Hoe kan iemand zomaar een originele videocassette weggeven die altijd zo begaan is met het computerschaak? Was het een noodkreet? Was hier misschien sprake van iemand die het niet meer zag zitten met zijn oude hobby? Op de een of andere manier voelde ik mij zeer aangesproken en begon een langdurige en openhartige e-mailcorrespondentie die al snel uitmondde in een persoonlijke afspraak. Samen met Rob van Son gingen wij op 21 januari 2006 een bezoek brengen aan de vroegere eigenaar van Foto Witteman. Ik zal deze dag nooit vergeten, want vele oude herinneringen van vroeger kwamen weer te boven. Wat wist die Piet Witteman veel over het verleden te vertellen! Ook Luuk was vanzelfsprekend daarbij aanwezig. Na dit bezoek aan Piet, waren wij uitgenodigd bij Luuk thuis. Het was een belevenis om te zien wat hij door de jaren heen allemaal had verzameld. Op zijn zolder liet hij de ene na de andere fraaie schaakcomputer zien. Het leek wel of de tijd er stil had gestaan. Het meest onder de indruk was ik wel van zijn Fidelity Chess Challenger Voice. Dit was een opgevoerde versie (van 4 naar 5,1 MHz) met aan de onderkant een stelschroef, om de sterkte van de 'Voice' te regelen. Waarschijnlijk is dit exemplaar een unicum Afijn, na dit bezoek was het wel duidelijk. Ik bleef contact houden en Luuk kreeg weer langzaam zin in zijn oude hobby. Hij bezocht mij daarna thuis en oude tijden herleefden. Een stroom van e-mails over-en-weer

was het gevolg. Luuk was 'back in business'! Hij kocht het ene na het andere exemplaar. Al was het maar 'om de verpakking'!

Ik durf het bijna niet te zeggen, maar ik denk dat Luuk Hofman één van de grootste verzamelingen schaakcomputers van Nederland bezit! Soms is hij niet meer te stuiten! Toch blijft Luuk zoals altijd zeer bescheiden. Een echte romanticus, dat is hij. Zijn vaste uitspraak over zijn geliefde verzameling; 'oud en hout' past bij hem.

We zullen nog veel van hem horen...

Hein Veldhuis

Tilburg, 28 februari 2008